

ELMA RAPORU/2019

1. Elma Üretimimiz

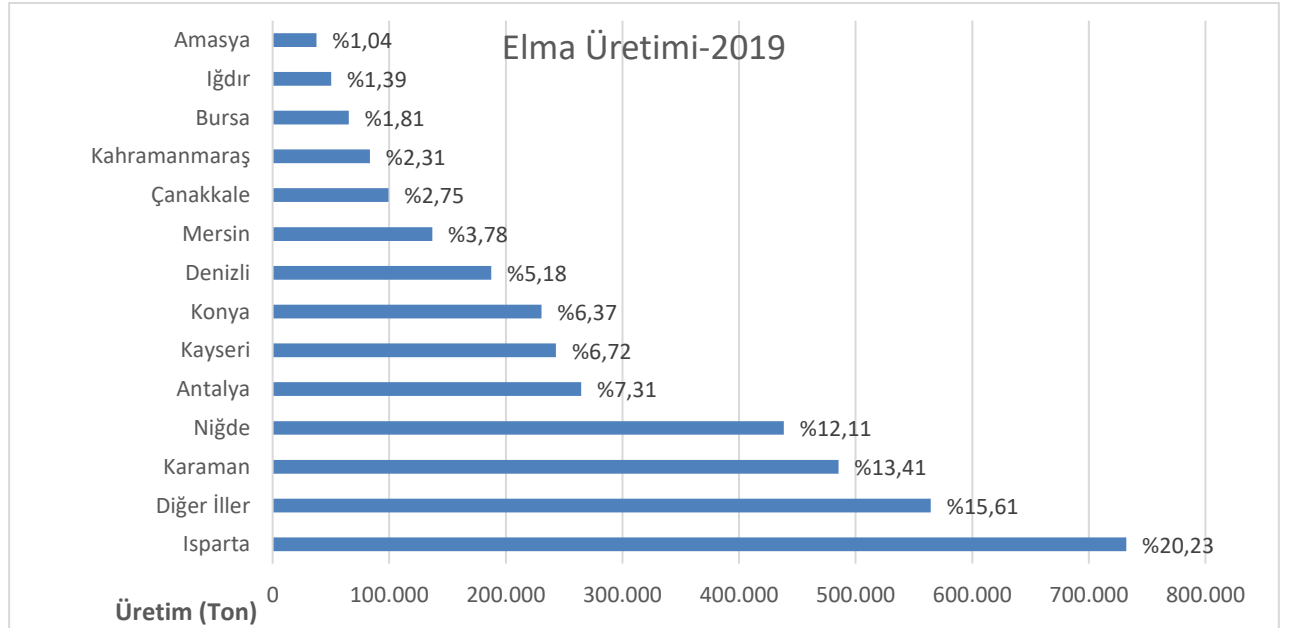
Elma üretimimiz önemli bir gelişme göstermekte olup, yıllık üretimimiz dört milyon tona yaklaşmıştır. Elma üretimi en fazla yapıldığı ilimiz Isparta'dır. Isparta'da 2019 yılında 732 bin ton elma üretim ile toplam elma üretiminin %20'si gerçekleşmiştir.

Çizelge-1 Elma Üretimi (Ton)

İLLER	2015		2016		2017		2018		2019	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Isparta	435.938	16,96	596.503	20,39	617.375	20,36	717.401	19,79	732.036	20,23
Karaman	387.679	15,09	398.085	13,61	497.734	16,42	588.442	16,23	485.363	13,41
Niğde	416.671	16,21	376.906	12,88	327.847	10,81	429.036	11,83	438.327	12,11
Antalya	96.360	3,75	281.019	9,60	272.591	8,99	265.068	7,31	264.566	7,31
Kayseri	110.416	4,30	108.959	3,72	126.829	4,18	127.847	3,53	243.066	6,72
Konya	69.107	2,69	101.081	3,45	75.945	2,50	215.963	5,96	230.581	6,37
Denizli	68.724	2,67	196.329	6,71	142.784	4,71	289.085	7,97	187.416	5,18
Mersin	92.056	3,58	77.020	2,63	96.496	3,18	125.762	3,47	136.938	3,78
Çanakkale	100.161	3,90	95.886	3,28	101.823	3,36	105.295	2,90	99.462	2,75
K.maraş	82.021	3,19	59.242	2,02	80.569	2,66	81.982	2,26	83.481	2,31
Bursa	66.763	2,60	53.646	1,83	53.977	1,78	56.551	1,56	65.392	1,81
Iğdır	24.318	0,95	23.404	0,80	44.246	1,46	44.172	1,22	50.149	1,39
Amasya	34.514	1,34	25.950	0,89	38.808	1,28	35.122	0,97	37.606	1,04
Diğer İller	585.031	22,77	531.798	18,18	555.140	18,31	544.234	15,01	564.369	15,60
Toplam	2.569.759	100,00	2.925.828	100,00	3.032.164	100,00	3.625.960	100,00	3.618.752	100,00

Kaynak, TÜİK

Elma üretiminin 2/3'ü Isparta, Karaman, Niğde, Antalya, Kayseri ve Konya illerimizde gerçekleştirilmektedir.

Grafik-1 İllere Göre Elma Üretimi

Türkiye'de yaklaşık 1.7 milyon dekar alanda elma üretimi yapılmaktadır. Niğde, Isparta ve Karaman en fazla elma alanı bulunan illerimizdir.

Çizelge-2 Elma Üretim Alanı (da)

İLLER	2015		2016		2017		2018		2019	
	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%
Niğde	228.520	13,33	234.090	13,50	235.326	13,42	235.860	13,51	235.030	13,47
Isparta	226.122	13,19	228.137	13,16	231.508	13,20	227.485	13,03	228.347	13,09
Karaman	194.532	11,35	195.563	11,28	205.554	11,72	207.578	11,89	206.783	11,85
Antalya	136.314	7,95	136.252	7,86	133.463	7,61	132.800	7,60	134.329	7,70
Konya	97.081	5,66	102.469	5,91	114.857	6,55	113.327	6,49	108.435	6,22
Denizli	70.159	4,09	70.773	4,08	70.200	4,00	71.181	4,08	73.992	4,24
Kayseri	62.219	3,63	61.930	3,57	61.451	3,50	62.487	3,58	70.962	4,07
K.maraş	58.996	3,44	59.628	3,44	61.887	3,53	59.406	3,40	56.846	3,26
Mersin	42.869	2,50	42.266	2,44	47.732	2,72	50.585	2,90	55.170	3,16
Çanakkale	39.939	2,33	41.230	2,38	42.176	2,41	42.079	2,41	42.618	2,44
Bursa	39.232	2,29	37.191	2,14	33.947	1,94	34.146	1,96	33.606	1,93
Malatya	30.368	1,77	31.082	1,79	29.290	1,67	28.954	1,66	27.728	1,59
Van	23.930	1,40	24.304	1,40	26.105	1,49	25.973	1,49	26.448	1,52
Diğer iller	463.817	27,06	469.020	27,05	460.076	26,24	454.543	26,03	444.094	25,46
Toplam	1.714.098	100,00	1.733.935	100,00	1.753.572	100,00	1.746.404	100,00	1.744.388	100,00

Kaynak, TÜİK

1961 yılında 283 bin ton olan elma üretimimiz, günümüze kadar on iki kattan fazla artış göstermiştir.

Çizelge-3 Elma Üretimimizin Gelişimi

Yıl	Üretim (Ton)	Alan (Ha)	Yıl	Üretim (Ton)	Alan (Ha)	Yıl	Üretim (Ton)	Alan (Ha)
1961	283.000	48.533	1981	1.450.000	93.333	2001	2.450.000	153.420
1962	322.000	54.537	1982	1.600.000	95.000	2002	2.200.000	150.000
1963	327.000	56.907	1983	1.750.000	96.667	2003	2.600.000	159.000
1964	337.000	58.633	1984	1.900.000	98.833	2004	2.100.000	160.000
1965	362.000	60.000	1985	1.900.000	100.583	2005	2.570.000	160.240
1966	440.000	66.667	1986	1.865.000	100.667	2006	2.002.033	162.666
1967	640.000	71.640	1987	1.680.000	102.840	2007	2.457.845	157.750
1968	700.000	60.660	1988	1.950.000	104.000	2008	2.504.494	158.400
1969	620.000	61.217	1989	1.850.000	104.000	2009	2.782.365	162.650
1970	748.000	63.537	1990	1.900.000	105.000	2010	2.600.000	165.078
1971	780.000	66.823	1991	1.900.000	106.134	2011	2.680.075	166.673
1972	850.000	72.000	1992	2.100.000	104.900	2012	2.888.985	174.811
1973	850.000	74.000	1993	2.080.000	162.506	2013	3.128.450	173.095
1974	950.000	75.333	1994	2.095.000	158.341	2014	2.480.444	171.417
1975	900.000	76.667	1995	2.100.000	153.422	2015	2.569.759	171.410
1976	1.000.000	82.000	1996	2.200.000	150.231	2016	2.925.828	173.394
1977	900.000	82.380	1997	2.550.000	156.144	2017	3.032.164	175.357
1978	1.100.000	86.250	1998	2.450.000	153.245	2018*	3.625.960	174.640
1979	1.350.000	86.667	1999	2.500.000	158.469	2019*	3.618.752	174.439
1980	1.430.000	92.833	2000	2.400.000	158.800	Kaynak; FAOStat (* TÜİK)		

Yetiştiriciliği en fazla yapılan elma çeşidi Starking elmadır. Toplam elma üretimi içindeki payı %40'ı bulabilmektedir.

Çizelge-4 Elma Çeşitlerinin Üretim İçindeki Miktarı (Ton)

İLLER	2015		2016		2017		2018		2019	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Starking	1.002.500	39,01	1.140.060	38,97	1.215.157	40,08	1.299.390	35,84	1.323.104	36,56
Golden	680.500	26,48	750.650	25,66	798.137	26,32	864.247	23,83	881.897	24,37
Amasya	230.285	8,96	232.120	7,93	192.756	6,36	217.433	6,00	219.299	6,06
Granny Smith	121.674	4,73	134.448	4,60	140.000	4,62	150.529	4,15	152.680	4,22
Diğer	534.800	20,81	668.550	22,85	686.114	22,63	1.094.361	30,18	1.041.772	28,79
Toplam	2.569.759	100,00	2.925.828	100,00	3.032.164	100,00	3.625.960	100,00	3.618.752	100,00

Türkiye’de elma ağaç sayısı 80 milyon kadardır. Bunun 15 milyon kadarı henüz meyve vermeyen yaştaki elma ağaçlarıdır.

Çizelge-5 Elma Ağacı Sayısı (Adet)

İLLER	2015		2016		2017		2018		2019	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%
Karaman	8.929.360	17,08	9.050.899	16,28	9.438.391	16,92	9.306.362	15,18	9.228.749	14,30
Niğde	7.026.106	13,44	7.492.776	13,48	8.016.235	14,37	8.337.811	13,60	8.582.788	13,29
Konya	2.691.480	5,15	3.203.189	5,76	2.152.891	3,86	6.082.819	9,92	6.484.494	10,04
Isparta	5.319.751	10,18	5.260.851	9,46	5.428.954	9,73	5.925.042	9,67	6.069.368	9,40
Kayseri	2.223.832	4,25	2.631.851	4,73	2.840.586	5,09	2.960.120	4,83	4.433.631	6,87
Antalya	3.270.942	6,26	4.724.581	8,50	4.370.553	7,84	4.346.454	7,09	4.352.867	6,74
Denizli	1.653.046	3,16	1.927.555	3,47	2.120.212	3,80	2.415.003	3,94	2.710.452	4,20
Mersin	1.211.436	2,32	1.177.801	2,12	1.295.325	2,32	1.780.140	2,90	1.904.092	2,95
Kahramanmaraş	1.593.039	3,05	1.603.178	2,88	1.695.835	3,04	1.801.023	2,94	1.755.204	2,72
Çanakkale	982.896	1,88	1.008.636	1,81	1.040.990	1,87	1.059.862	1,73	1.125.910	1,74
Bursa	1.114.122	2,13	1.063.252	1,91	1.016.278	1,82	993.614	1,62	1.059.138	1,64
Samsun	914.364	1,75	963.671	1,73	862.801	1,55	761.989	1,24	740.091	1,15
Malatya	727.940	1,39	754.717	1,36	721.046	1,29	724.087	1,18	717.618	1,11
Eskişehir	140.662	0,27	121.946	0,22	121.995	0,22	122.734	0,20	652.383	1,01
Diğer İller	14.473.223	27,69	14.599.720	26,27	14.649.048	26,27	14.671.392	23,94	14.741.590	22,83
Toplam	52.272.199	100,00	55.584.623	100,00	55.771.140	100,00	61.288.452	100,00	64.558.375	100,00
Meyvesiz Ağaç*	18.423.511	26,06	17.834.785	24,29	18.951.942	25,36	15.004.981	19,67	14.826.378	18,68

Kaynak, TÜİK (*Meyve vermeyen yaştaki elma ağaçlarının toplam elma ağacı sayısına oranı)

2. Dünya Elma Üretimi

Dünya elma üretimi 2017 yılında 83 milyon ton olmuştur. Üretimin %50’si Çin tarafından gerçekleştirilmektedir. Çin’de 2017 yılında yaklaşık 41 milyon ton elma üretilmiştir. Türkiye dünya elma üretiminde üçüncü sırada yer almaktadır.

Çizelge-6 Dünya Elma Üretimi (Ton)

ÜLKELER	1961	1980	2000	2010	2015	2016	2017	2017%
Çin	167.000	2.382.996	20.437.065	33.265.186	38.900.319	40.394.483	41.391.500	49,79
ABD	2.584.000	4.000.000	4.799.416	4.210.290	4.556.790	5.160.750	5.173.670	6,22
Türkiye	283.000	1.430.000	2.400.000	2.600.000	2.569.759	2.925.828	3.032.164	3,65
Polonya	285.000	844.106	1.450.376	1.877.906	3.168.818	3.604.271	2.441.393	2,94
Hindistan	185.000	658.000	1.050.000	1.777.200	2.134.000	2.521.000	2.265.000	2,72
İran	65.000	600.000	2.097.244	2.903.572	2.412.494	2.470.028	2.096.749	2,52
İtalya	2.167.000	1.936.700	2.232.100	2.204.972	2.473.608	2.455.616	1.921.272	2,31
Şili	99.000	245.000	805.000	1.624.242	1.721.159	1.743.172	1.766.210	2,12
Fransa	2.142.000	2.902.000	2.130.274	1.751.269	1.968.628	1.819.762	1.710.755	2,06
Rusya			1.832.000	992.000	1.612.700	1.843.544	1.639.421	1,97
Brezilya	19.962	83.038	1.153.269	1.279.124	1.264.651	1.049.251	1.300.943	1,56
Ukrayna			648.200	897.000	1.179.570	1.099.240	1.076.180	1,29
Özbekistan			453.000	712.000	1.060.000	1.033.598	1.028.796	1,24
Arjantin	415.000	958.000	833.322	720.000	950.000	967.847	994.710	1,20
G. Afrika	95.844	426.430	601.966	724.232	934.375	913.471	924.375	1,11
Diğer	8.545.845	17.476.339	16.209.267	13.654.756	15.538.535	15.202.551	14.376.189	17,29
Toplam	17.053.651	33.942.609	59.132.499	71.193.749	82.445.406	85.204.412	83.139.327	100,00

Kaynak; FAOStat

Dünyada elma üretimi gerçekleştirilen alan büyüklüğü beş milyon hektara ulaşmıştır. Elma üretim alanların %45'i Çin'de bulunmaktadır. Türkiye elma üretim alanı bakımından dünyada 5. Sırada yer almaktadır.

Çizelge-7 Dünya Elma Üretim Alanları (Ha)

Üretim ha	1961	1980	2000	2010	2015	2016	2017	2017%
Çin	90.000	744.521	2.254.759	2.140.171	2.328.471	2.380.256	2.220.430	45,00
Hindistan	44.500	138.900	230.000	282.900	319.000	277.000	305.000	6,18
Rusya			445.000	192.000	188.000	214.449	188.251	3,82
Polonya	0	0	165.098	170.443	180.399	177.203	176.352	3,57
Türkiye	48.533	92.833	158.800	165.078	171.410	173.394	175.357	3,55
ABD	184.780	166.810	175.492	136.217	131.030	131.160	130.710	2,65
İran	19.000	100.000	146.117	197.252	131.078	151.645	119.528	2,42
Özbekistan			61.500	67.100	99.658	95.405	94.517	1,92
Ukrayna			227.600	105.200	97.300	91.600	91.200	1,85
İtalya	104.700	69.600	62.527	57.907	54.720	56.164	57.260	1,16
Fransa	97.362	73.100	53.020	40.908	49.663	49.618	42.678	0,87
Şili	12.000	15.500	35.790	35.029	36.206	36.063	35.937	0,73
Brezilya	2.097	10.401	30.043	38.723	35.842	33.981	33.138	0,67
Arjantin	0	49.000	46.000	25.213	31.520	31.779	32.325	0,66
G.Afrika	7.000	21.000	21.522	20.449	24.916	24.015	23.964	0,49
Diğer	1.111.596	2.093.379	1.335.704	1.212.107	1.217.666	1.240.793	1.207.200	24,47
Genel Toplam	1.721.568	3.575.044	5.448.972	4.886.697	5.096.879	5.164.525	4.933.847	100,00

Kaynak; FAOStat

3. Elma Dış Ticaretimiz

Elma ihracatımız, 2019 yılında 250 bin tonu geçmiştir. Elma ihracatının çok önemli kısmı Irak'a yapılmaktadır. 2016 ve 2017 yıllarında Irak'a yapılan elma ihracatı, toplam elma ihracatının %65'i düzeyinde olmuştur. 2019 yılında 256 bin ton elma ihracatı karşılığında 90 milyon \$ ihracat geliri elde edilmiştir.

Çizelge-8 Elma İhracatımız (Kg)

Ülkeler	2015		2016		2017		2018		2019	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Irak	75.693.717	53,25	91.320.511	65,08	131.044.828	65,14	92.803.366	38,94	104.811.721	40,90
Suriye	29.774.094	20,94	19.668.048	14,02	23.031.572	11,45	39.878.519	16,73	43.036.940	16,79
Hindistan	52.528	0,04	2.179.589	1,55	5.852.267	2,91	11.540.934	4,84	28.447.151	11,10
Libya	227.199	0,16	1.104.002	0,79	1.957.418	0,97	4.604.065	1,93	10.720.153	4,18
Rusya	13.293.822	9,35		0,00	9.248.763	4,60	41.415.715	17,38	10.304.311	4,02
S. Arabistan	1.023.707	0,72	5.751.890	4,10	8.105.902	4,03	15.864.405	6,66	10.148.494	3,96
Türkmenistan	913.227	0,64	2.383.353	1,70	3.489.107	1,73	5.035.104	2,11	9.028.204	3,52
BAE	256	0,00	2.760.144	1,97	2.615.404	1,30	5.660.649	2,37	8.623.617	3,37
Afganistan		0,00	33.240	0,02	1.155.698	0,57	110.670	0,05	8.018.320	3,13
KKTC	2.215.666	1,56	2.678.147	1,91	3.054.498	1,52	3.720.652	1,56	3.924.265	1,53
Malezya	36.702	0,03	337.130	0,24	1.456.170	0,72	1.583.147	0,66	3.071.513	1,20
Gine		0,00		0,00	108.000	0,05	1.851.234	0,78	2.642.228	1,03
Mısır	14.290.159	10,05	3.454.513	2,46	83.100	0,04	2.423.261	1,02	1.759.154	0,69
Diğer Ülkeler	4.633.883	3,26	8.658.145	6,17	9.978.147	4,96	11.853.026	4,97	11.727.067	4,58
Toplam	142.154.960	100,00	140.328.712	100,00	201.180.874	100,00	238.344.747	100,00	256.263.138	100,00

Kaynak, TÜİK

Elma ihracatımız üretimimiz içindeki payı 2019 yılında %7'i düzeyinde gerçekleşmiştir.

Çizelge-9 Elma İhracatının Üretim İçindeki Payı (%)

YIL	Üretim (Kg)	İhracat (Kg)	İhracat/Üretim
2004	2.100.000.000	20.022.527	0,95
2005	2.570.000.000	29.042.895	1,13
2006	2.002.033.000	24.868.027	1,24
2007	2.457.845.000	9.643.877	0,39
2008	2.504.494.000	19.971.667	0,80
2009	2.782.365.000	59.944.687	2,15
2010	2.600.000.000	80.208.381	3,08
2011	2.680.075.000	87.301.663	3,26
2012	2.888.985.000	68.773.939	2,38
2013	3.128.450.000	125.494.908	4,01
2014	2.480.444.000	111.521.212	4,50
2015	2.569.759.000	142.154.960	5,53
2016	2.925.828.000	140.328.712	4,80
2017	3.032.164.000	201.180.874	6,63
2018	3.625.960.000	238.344.747	6,57
2019	3.618.752.000	256.263.138	7,08

Kaynak, TÜİK

Elma ithalatımız kimi yıllar bin tona kadar çıkabilmekle birlikte, 2019 yılında 280 ton olarak gerçekleşmiş, karşılığında 193 bin dolar ödenmiştir.

Çizelge-10 Elma İthalatımız (Kg)

Ülkeler	2015		2016		2017		2018		2019	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
KKTC	1.650	0,12	93.157	12,17	62.684	9,30	55.996	7,10	110.676	39,42
Hindistan	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	100.620	35,84
İsrail	0	0,00	0	0,00	126.451	18,76	8.153	1,03	38.880	13,85
Belçika		0,00		0,00	0	0,00	0	0,00	20.475	7,29
Şili	761.818	55,16	236.741	30,94	351.303	52,13	607.262	77,00	10.080	3,59
Azerbaycan	0	0,00	46.000	6,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bulgaristan	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18.200	2,31	0	0,00
Fransa	59.249	4,29	154.170	20,15	20.160	2,99		0,00	0	0,00
Diğer Ülkeler	558.376	40	235.142	31	113.276	17	99.000	13	0	0
Genel Toplam	1.381.093	100,00	765.210	100,00	673.874	100,00	788.611	100,00	280.731	100,00

Kaynak, TÜİK

4. Dünya Elma Dış Ticareti

Dünyada elma ihracatı 10 milyon tona yaklaşmıştır. Dünyada en fazla elma ihracatı yapan ülke, toplam elma ihracatının %14'ünü gerçekleştiren Çin'dir. Dünya elma ihracatı 8 milyon dolarlık bir büyüklüğe sahiptir.

Çizelge-11 Dünya Elma İhracatı (Ton)

Ülkeler	2013	2014	2015	2016	2017	2017%
Çin	1.034.924	902.315	875.159	1.358.029	1.377.185	14,32
Polonya	1.205.248	1.062.068	888.801	1.093.132	1.037.455	10,79
İtalya	788.021	975.250	1.143.883	1.049.438	1.033.666	10,75
ABD	890.463	888.632	989.083	776.652	910.292	9,46
Şili	833.251	820.184	629.046	764.813	716.092	7,45
İran	55.214	433.997	74.275	354.243	604.241	6,28
G. Afrika	482.435	381.865	381.051	510.879	553.098	5,75
Fransa	543.164	700.961	633.757	573.469	535.286	5,57
Yeni Zelanda	322.136	336.785	358.508	380.994	344.930	3,59
Belarus	117.867	312.972	610.791	282.964	228.637	2,38
Hollanda	273.033	173.677	167.201	182.844	225.252	2,34
Moldova	194.286	117.481	97.775	131.312	221.984	2,31
Türkiye	125.682	111.521	142.155	140.329	201.181	2,09
Sırbistan	115.938	135.982	187.366	232.223	197.601	2,05
Belçika	202.206	174.484	237.039	212.312	162.606	1,69
İspanya	112.870	126.855	134.101	136.305	133.574	1,39
Diğer	1.288.058	1.176.132	1.719.915	1.165.616	1.134.725	11,80
Genel Toplam	8.584.796	8.831.161	9.269.906	9.345.554	9.617.805	100,00

Kaynak; FAOStat

Almanya en fazla elma ithalatı yapan ülkedir. 2017 yılında 680 milyon dolarlık elma ithalatı yapmıştır. Dünya elma ithalatı 8 milyon dolarlık bir büyüklüğe sahiptir.

Çizelge-12 Dünya Elma İthalatı (Ton)

ÜLKELER	2013	2014	2015	2016	2017	2017%
Almanya	658.442	622.678	648.104	610.955	790.276	8,32
Rusya	1.352.347	1.049.872	880.311	676.837	705.553	7,43
Birleşik Krallık	479.667	437.084	413.639	381.591	527.210	5,55
Belarus	180.494	414.655	731.082	599.014	483.467	5,09
Çin	300.995	317.656	416.199	417.797	418.165	4,40
Irak	53.148	80.000	98.664	243.231	372.105	3,92
Hindistan	194.335	204.570	193.692	246.808	330.605	3,48
Meksika	274.978	235.502	306.402	212.678	280.930	2,96
Hollanda	330.991	268.616	222.619	211.671	252.817	2,66
Bangladeş	145.714	136.050	177.081	230.878	233.507	2,46
Kanada	233.575	222.140	212.350	238.788	217.314	2,29
İspanya	240.068	249.666	232.351	251.523	205.806	2,17
BAE	172.726	205.192	222.666	209.135	196.397	2,07
Mısır	160.712	220.163	281.508	230.030	189.126	1,99
Afganistan	211	42.144	532	92.334	183.375	1,93
Fransa	239.386	150.463	186.915	177.164	170.019	1,79
Diğer Ülkeler	3.596.568	3.739.330	4.213.687	4.135.555	3.941.355	41,50
Genel Toplam	8.614.357	8.595.781	9.437.802	9.165.989	9.498.027	100,00

Kaynak; FAOStat

Genel Değerlendirme

Türkiye yaklaşık 4 milyon tonluk elma üretimi bakımından önemli bir gelişme göstermektedir. En fazla elma üretimi Isparta, Karaman ve Niğde ilinde gerçekleştirilmektedir. Türkiye’de meyve veren elma ağacı sayısının toplam elma ağacı sayısı içerisindeki payı yaklaşık %82 civarındadır.

Dünya elma üretiminde 2017 rakamlarına göre Çin 1. Sırada yer alırken, Türkiye 5. Sıradaki yerini korumaktadır. Ancak Elma ihracatında Çin yine 1. Sırada yer alırken Türkiye 13. Sırada yer almaktadır. Türkiye en çok ihracatı başta Irak olmak üzere en çok Suriye ve Hindistan’a yapmaktadır. Türkiye en çok elma ithalatı yapan başta Almanya olmak üzere diğer Avrupa ülkelerine ihraç olanaklarını planlamak, Avrupa’nın talep ettiği kalite ve standartta üretim yapmak durumundadır.

Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Elma gibi önemli bir yumuşak çekirdekli meyve türünün dünya üretiminde ilk sıralarda yer almamıza rağmen bilgi noksanlığı nedeniyle verim ve kalitede yeterli bir üretim artışı ve ihracatı sağlanamamıştır.

Dünya pazarlarında yer edinebilmek için pazarın isteklerine uygun çeşitler ve yüksek kalitede pazarlanabilir ürün elde etmek zorunludur. Bugün dünya pazarına hâkim olan çeşitler; Fuji, Gala, Granny Smith, Scarlet Spur, Starkspur Golden Delicious, Starkrimson Delicious, Golden Reinders, Pink Lady, Modi vb. gibi çeşitlerdir. Modi gibi dünyanın kulüp elma çeşitlerinin sözleşmeli üretimi ile yurtdışına elma ihracatı artırılabilir.

Güncelliğini kaybetmiş eski ve küçük bahçelerin sökülerek ihracata yönelik yeni çeşit ve sistemlerle modernizasyonu ve yeni kurulacak bahçelerin ismine doğru, sertifikalı, spur çeşitlerle ve bodur ya da yarı bodur klon anaçlarıyla kurulmasında yarar vardır. Bu bahçelerde

dikim sistemlerinin, kültürel bakım işlemlerinin doğru ve kalıntı bırakmayacak şekilde uygulanması ve doğru zamanda hasat edilmesi gerekmektedir.

İklim değişikliği dünyada olduğu gibi ülkemizi de oldukça etkilemektedir. Bu nedenle, ortaya çıkacak biyotik ve abiyotik stres koşullarına dayanıklı, meyve kalitesi yüksek, depolama süresi oldukça uzun olan birçok yerli çeşidimizin yok olmadan koruma altına alınması ve ıslah çalışmalarında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Taze meyve satışımız en çok başta Rusya olmak üzere Doğu Avrupa ülkelerine yapılmaktadır. Elmadaki rakibimiz Polonya olup, bu pazara girmek için Polonya'nın iklim ve hastalıklar nedeniyle yetiştiremediği ve dünya pazarının %60'ını oluşturan Granny Smith, Pink Lady, Fuji ve Red Delicious Grubu elma çeşitlerini yetiştirerek ihracat imkânı artırılabilir.

Kaliteli meyve muhafazası için makinalı soğutma ve kontrollü atmosfer depolarının sayıları ve kapasiteleri mutlaka arttırılmalıdır, şu an için ülkemizin Nevşehir'deki depolar dâhil 2-2.5 milyon tonluk bir kapasiteye sahip olduğunu ve sadece elma üretimimizin yaklaşık 3.5 milyon tonun üzerinde olduğunu varsayarsak en az 6 milyon tonluk bir kapasiteye çıkartılması ürünlerin değerlendirilmesi açısından son derece önemlidir.

Kaliteli meyve üretimi ve yüksek verim için kapama ve modern bahçe tesisi, yönetimi ve hasat sonu muhafazası konusunda üreticiler, kamu ve özel sektör yayımcıları ve danışmanları, budamacılar ve depo sorumluları hizmet içi eğitim almalıdır.

Ülkemizde en fazla sorunlardan birine çözüm olarak ismine doğru, sertifikalı, virüsten arı materyal temin eden kamu ve özel sektör damızlık parsellerinin EPPO normlarına uygun olarak kurulmasıdır. Fidanlıklarda ismine doğru kalem damızlıklarının bulunmayışı nedeniyle Eşme adı altında üretilen farklı tiplerin meyveleri ile standardizasyonun sağlanamaması pazarlamada önemli bir sorun meydana getirmektedir.

Üretimden tüketime soğuk zincir sistemi oluşturulmalı, ileri muhafaza tekniklerinin uygulanabildiği soğuk depoların kapasitesi artırılmalı ve yaygınlaştırılmalı ve üründe standardizasyon ve ambalajlama modernize edilmelidir.

Üretici birlikleri, kooperatifler oluşturularak ürünün değerlendirilme ve pazarlanması şansı arttırılmalıdır. Üretim, depolama ve pazarlama aşamalarında girdi fiyatlarının yüksekliği nedeniyle rekabet şansının yükseltilebilmesi için kredi ve destek miktarları artırılmalıdır.

Ar-Ge faaliyetleri (çeşit ve anaç ıslahı, yetiştiricilik ve muhafaza teknikleri vb. alanlarında) geliştirilmelidir.

İhracatta pazarlama kolaylığı ve iç tüketimde toplum sağlığı için üretimde sertifikalı modeller (organik tarım, İTU, Global GAP) yaygınlaştırılmalıdır, Kalıntı analiz laboratuvarlarının sayısı ülke genelinde artırılmalıdır, coğrafik işaretleme, markalaşma, tanıtım vb. faaliyetlere önem verilmelidir.